

Notulen Vlaamse Raad

Datum	22-05-2026
Tijd	10:30 - 15:00
Locatie	Tour & Taxis, Koninklijk Pakhuis, Havenlaan 86C, 1000 Brussel
Voorzitter	Anton Draye
Aanwezigen	Philip Adam, Johan Boon, Ronny Cusermans, Catherine De Bie, Anton Draye, Arno Huylebroeck, Fatmata Kargbo, Elise Kerckhof, Peter Ketsman, Stefan Knaepen, Jos Leyssens, Nico Luyten, Thibault Ryckebosch en André Tulcinsky
Afwezigen	Wesley Lanckriet , Jan Moens en Nicole Vereeken
Toelichting	De Nationale Raad van de Orde van architecten (NROA) heeft twee afdelingen, waaronder de VROA, die afzonderlijk kunnen beraadslagen.

De VROA kan slechts geldig beraadslagen onder het voorzitterschap van de voorzitter of de ondervoorzitter, in aanwezigheid van de (plaatsvervangend) rechtskundig bijzitter van de NROA en voor zover twee derden van de leden aanwezig zijn. Hij beraadslaagt evenwel geldig, na een tweede bijeenroeping, wat het aantal aanwezige leden ook is.

De voorzitters van de provinciale raden, waarvan de beslissingen vatbaar zijn voor beroep bij de Nederlandstalige Raad van Beroep, wonen de VROA bij

Bevoegdheid: Artikelen 35 en 36 W63

In haar zitting van 19/01/2024 heeft de VROA beslist om de voorzitters van de PROA's in de Vlaamse Raad stemrecht te verlenen onder de volgende voorwaarden:

1. Aan het begin van elke nieuwe mandaatperiode beslissen de 10 basisleden van de Vlaamse raad (zijnde de 5 nationaal afgevaardigden of hun plaatsvervangers en de 5 door de koning benoemde leden van de Vlaamse raad) of de voorzitters van de provinciale raden voor de betreffende mandaatperiode al dan niet mogen deelnemen aan de beraadslagingen van de Vlaamse raad.
2. Het quorum bij de beraadslagingen van de Vlaamse raad wordt berekend op basis van de aanwezigheid van de 7 basisleden van de Vlaamse raad.
3. Voor de functies van voorzitter, ondervoorzitter, secretaris en penningmeester komen uitsluitend de 7 basisleden van de Vlaamse raad in aanmerking.

Bijlagen

2026-03-20_Vlaamse Raad-Verslag

2026-04-17_VlaamseRaad-Verslag

1 **Agenda en verslaggeving**

De (onder)voorzitter opent om 10u30 de zitting van de VROA met de goedkeuring van de agenda die aan de raadsleden is bezorgd. De raadsleden kunnen bijkomend, maar uitsluitend urgente agendapunten voorstellen. De urgentie dient gemotiveerd te worden. De raadsleden kunnen ook voorstellen punten af te voeren, eveneens gemotiveerd.

Agenda van de zitting:

Notulen:

Goedgekeurd.

1.1 Goedkeuring agenda VROA van

Notulen:

Toevoeging aan de agenda van vandaag:

Bespreking van de werking van het bureau. Dit punt wordt toegevoegd aan het einde van de Vlaamse Raad.

De agenda wordt goedgekeurd.

1.2 Goedkeuring besluiten VROA van

Considerans: Dit agendapunt beoogt de goedkeuring van het besluitvormend deel van de vergadering van **datum**.

Bevoegdheid: W63, artikel 38, 8°

Inhoud/motivering: In bijlage: VROA-**datum**-besluit en notulen

Financieel: geen invloed op de begroting

1.3 Goedkeuring notulen VROA van

Considerans: Dit agendapunt beoogt de goedkeuring van de notulen van de vergadering van **datum**.

Bevoegdheid: W63, artikel 38, 8°

Inhoud/motivering: In bijlage: VROA-**datum**-besluit en notulen

Financieel: geen invloed op de begroting

Notulen:

Opmerkingen bij het verslag:

- 20 maart: geen opmerkingen
- 17 april: geen opmerkingen
(*te harnemen wanneer de Vlaamse raad voltallig is*)

2 Agendapunten in tweede bijeenroeping

3 Agendapunten ter besluitvorming

3.1 Agendapunten ter besluitvorming - Juridische dienst

3.1.1 Vergadering assessoren dd. 04/05/2026

Toelichting door Philip

Er zijn 2 punten uit de vergadering die ter bespreking worden voorgesteld aan de Vlaamse Raad:

1. Lage erelonen en tuchtrechtelijke aanpak
2. Stage buiten het architectenkantoor

Nota van Vlaams-Brabant: hoe te lage erelonen aanpakken.

Bijlagen:

Nota_Hoe te lage erelonen aanpakken

Besluit:

Deze discussie kan niet los worden gezien van de noodzaak tot een grondige hervorming van de stage.

Om die reden beslist de Vlaamse Raad voorlopig geen amendementen in te dienen die een eerste fase van die hervorming zouden kunnen belemmeren.

Notulen:

1. Lage erelonen en tuchtrechtelijke aanpak

Het is moeilijk om objectief te bepalen wat als een "te laag" ereloon geldt, en een laag ereloon impliceert niet automatisch dat de dienstverlening ontoereikend is.

Er wordt benadrukt dat in een tuchtdossier geen verwijzing mag worden gemaakt naar lage erelonen als zelfstandige grond. De focus moet liggen op concrete klachten of tekortkomingen in de uitvoering van opdrachten. Historisch werd geprobeerd de markt te sturen via richtlijnen of impliciete minima, maar deze aanpak werd verlaten, onder meer omdat dit in strijd kan zijn met de mededingingsregels en in andere contexten heeft geleid tot sancties.

Als er al sprake zou zijn van minimumnormen of barema's, kan dit enkel op initiatief van de overheid gebeuren.

De conclusie luidt dat, zolang opdrachten correct worden uitgevoerd, een laag ereloon op zich geen aanleiding kan geven tot een tuchtsanctie. De consument wordt daarbij niet noodzakelijk benadeeld, aangezien correcte prestaties ook tegen een lager ereloon mogelijk zijn.

2. Stage buiten het architectenkantoor

De discussie over stage buiten het architectenkantoor wordt gekenmerkt door uiteenlopende interpretaties en frustraties over eerdere besluitvorming. Volgens de wet volstaat in principe een stage van twee jaar voor inschrijving, wat ook bevestigd werd in de rechtspraak. Tegelijk wordt gesteld dat er ruimte bestaat om de concrete invulling van deze stage nader te bepalen.

Er wordt gewezen op de beperkte meerwaarde van louter juridische discussies bij onzekere interpretaties. Indien geen duidelijkheid kan worden bereikt, wordt voorgesteld om via gerechtelijke weg definitieve uitsluiting te verkrijgen.

Een belangrijk discussiepunt betreft de relatie tussen de stage en activiteiten als aannemer, en de vraag in welke mate relevante ervaring buiten het klassieke architectenkantoor in aanmerking kan komen. Hoewel er elementen van een wettelijk kader bestaan, blijven de grenzen in de praktijk onduidelijk.

Daarnaast bestaan er vragen over de kwalificatie van stagiairs in loondienst, zeker wanneer zij weinig of geen werf-controle uitvoeren. Dit wijst op een gebrek aan duidelijke afbakening van de inhoudelijke vereisten van de stage. Ook voor bepaalde voorwaarden, zoals beperkingen op het uitvoeren van eigen opdrachten, ontbreekt een helder juridisch kader.

In de praktijk blijken er verschillen tussen provincies in de beoordeling van dergelijke stages. Sommige hanteren een ruimere interpretatie, terwijl andere strikt blijven. Er zijn ook gevallen waarin stage buiten een architectenkantoor niet werd aanvaard, en deze beslissing in beroep werd bevestigd. Tegelijk wordt vastgesteld dat een volledige stage soms kan worden doorlopen zonder substantiële werfervaring, wat vragen oproept over de kwaliteit van het huidige systeem.

Als mogelijke oplossing wordt voorgesteld om relevante praktijkervaring buiten het architectenkantoor expliciet te erkennen binnen de stagevoorwaarden, mits voldoende opvolging en kwaliteitsbewaking.

3.2 Agendapunten ter besluitvorming - Administratie & IT

3.3 Agendapunten ter besluitvorming - Beleid

4 Agendapunten ter bespreking

4.1 Agendapunten ter bespreking - Juridische dienst

4.1.1 Stand van zaken - hervorming wet '63

Toelichting door Thibault

Stand van zaken:

Op 5 mei vond de vergadering met alle voorzitters plaats.

Voorstel om de nota van de provinciale voorzitters te bespreken op de nationale raad van 29 mei.

Bijlagen:

mail - modernisering Wet '63

Notulen:

Tijdens de vergadering van de voorzitters op 5 mei werd een zekere consensus bereikt over de structuur met twee taalvleugels en een koepel, in lijn met eerdere besprekingen binnen de Vlaamse Raad.

De belangrijkste nuance betreft de invulling van de structuur onder de taalvleugels. Er wordt voorgesteld om:

- een centrale raad op te richten met bevoegdheden vergelijkbaar met de huidige Vlaamse Raad, aangevuld met een uitbreiding van de huidige taken van de centrale raad;
- daarnaast te werken met vijf territoriale raden, vergelijkbaar met de huidige provinciale raden.

Er is voorzien in de mogelijkheid tot vrijwillige fusie van territoriale raden, mits akkoord van de betrokken raden. Tegelijk wordt de optie opgehouden om op termijn provinciale structuren te (her)organiseren of grenzen te hertekenen. Om die reden wordt de term *territoriale raden* als geschikter beschouwd.

De territoriale raden behouden hun huidige functies, inclusief onderzoeks- en tuchttaken. Er wordt geen afzonderlijk onafhankelijk tuchtorgaan opgericht, in lijn met het schema dat eerder in de Vlaamse Raad werd besproken. De Raad van Beroep blijft behouden.

Er werd afgesproken dat de voorzitters dit voorstel terugkoppelen naar hun raden met het oog op een mandaat richting de Nationale Raad.

Op heden hebben 3 à 4 provinciale raden dit besproken:

- Antwerpen: akkoord, met een aandachtspunt over de wijze waarop de leden van de centrale raad gekozen worden (mee te nemen in de verdere bespreking);
- Henegouwen: akkoord;

- Waals-Brabant: akkoord, met de suggestie om eventueel ook de architecten zelf te consulteren.

Vervolg en planning

- Volgende week vrijdag staat de Nationale Raad gepland. De vraag is of daar reeds een inhoudelijk debat gevoerd wordt.
- Intussen vindt er woensdag overleg plaats binnen cfgoa, waar dit dossier vermoedelijk ook besproken wordt.
- Daarnaast zal er toelichting worden gegeven tijdens OBO en OPO.

Aanvullende elementen in het voorstel

Een adviesraad met één afgevaardigde vanuit het onderwijs (afstemming met Franstaligen moet nog gebeuren).

Nog te bespreken:

- opname van de adviesraad als mogelijkheid in de wet;
- schrapping van twee door de Koning benoemde leden uit de raad;
- mogelijkheid om tucht op een andere manier te organiseren (bv. minder tuchtraden dan het aantal territoriale raden).
De Raad van State zal de juridische toets moeten uitvoeren.

Nationale Raad – verdere stappen

- Dinsdag wordt het dossier besproken in het bureau van de Nationale Raad (wet '63).
- De agendering hangt af van feedback van de voorzitters op de basisprincipes.
- Mogelijk geven twee afgevaardigden van de provinciale raden toelichting in de Nationale Raad.
- Indien er nog geen stemming plaatsvindt, kan een debat en toelichting voorbereid worden met het oog op formele agendering in juni.
- Voor wet '39 kan Peter toelichting geven in de Nationale Raad.

Stand van de wetgeving

De eerste luik is grotendeels afgewerkt, enkel de bevestiging door de FOD Economie en de formele goedkeuring ontbreken. Mogelijk kan dit nog vóór de zomer afgerond worden.

Belangrijkste aandachtspunten uit de discussie

- Bezorgdheid van kleinere provincies: risico op dominantie door grotere provincies en verlies van evenwicht; solidariteit kan onder druk komen te staan.
- Belang van democratische besluitvorming.
- Verschillende noden tussen stedelijke en landelijke gebieden.
- Nood aan evenwichtige vertegenwoordiging binnen territoriale raden en geruststelling dat fusies niet verplicht zijn.
- Algemene inschatting: de hervorming van wet '63 wordt globaal positief onthaald.

4.1.2 **Stand van zaken Wet '39**

Toelichting Peter

Bijlagen:

VISIENOTA_HERZIENING_WET_39 VS 17 mei 2026

Notulen:

De visienota wordt momenteel verder voorbereid, in afwachting van bijkomende input vanuit de Cfgoa. Intussen werd het aangevuld met een reeks vraag- en antwoordpagina's.

Daarnaast werd het idee geopperd om de Europese context rond het monopolie verder te onderzoeken via externe contacten, al wordt dit momenteel niet als prioritair beschouwd.

Er zijn ook bijkomende inzichten verkregen via externe contacten, waaruit blijkt dat het complexer is dan op het eerste gezicht lijkt. Hoewel een vereenvoudigde vergelijking mogelijk is, vereist een correcte analyse een grondigere en meer genuanceerde benadering. Het voorbereidende werk wordt daarom verdergezet.

4.2 **Agendapunten ter bespreking - Administratie & IT**

4.2.1 **Onkostennota Parkeren**

- **1 PDF (geen Excel-file) met vooraan onkostennota, dan alle bewijsstukken en daarna bewijs betaling van eigen rekening (copie betaalverrichting of copie rekeninguittreksel), dus alles samen in hetzelfde PDF bestand.**
 - **Terugbetalingen van kosten kunnen enkel gebeuren als er bewijs wordt geleverd dat deze kosten ook als privé persoon werden betaald. Indien kosten betaald werden via een bankrekening van een vennootschap kan er geen terugbetaling gebeuren op een privé bankrekening.**
 - **De onkostennota en originele bijlagen dienen aan de dienst financiën te worden bezorgd (zelf binnenbrengen of per post versturen).**
- Update nog te ontvangen**

Vraag:

Welke onkosten kunnen vergoed worden aan mandatarissen?

Besluit:

De Vlaamse raad beslist dat: onkosten worden ingediend via een onkostennota met bijhorend bewijsstuk; elk bewijsstuk kan slechts in één boekhouding worden opgenomen. Een bankoverzicht volstaat niet als bewijs, waardoor steeds een individueel fysiek of digitaal bewijsstuk vereist is. Transport- en parkeerkosten worden niet terugbetaald door de Orde.

Notulen:

De regeling steunt op het geldende wettelijke kader.

Specifiek aandachtspunt:

Voor West-Vlaanderen wordt gevraagd om gebruik te maken van een vaste parkeergarage via een systeem of overeenkomst op naam van de Orde.

4.3 **Agendapunten ter bespreking - Beleid**

4.3.1 **Nieuwjaarsreceptie 2027**

Voorstel en vragen van marcom:

Op 20 maart besliste de Vlaamse Raad om in 2027 een nieuwjaarsreceptie te organiseren die:

- openstaat voor mandatarissen, personeel, stakeholders en leden;
- plaatsvindt in Brugge of Gent;
- en een lichter, informeler concept krijgt dan bij de voorbije edities.
In functie daarvan werd gezocht naar mogelijke locaties en programma's. Concreet werden onder meer het Design Museum Gent (onvoldoende capaciteit), BRUSK (mindere bereikbaarheid en momenteel nog geen duidelijkheid over eventmogelijkheden in januari), STAM en het Wintercircus bekeken.
De voorkeur ging uiteindelijk uit naar het Wintercircus, gezien dit een recent geopend, architecturaal sterk gebouw is met voldoende capaciteit en een zeer goede bereikbaarheid.
Aangezien de optie op deze locatie snel verliep, werd het Wintercircus intussen vastgelegd:
- De nieuwjaarsreceptie vindt plaats op vrijdagavond 22 januari 2027 in het, meer bepaald in de zalen en (op het binnenplein).
- Het programma bestaat uit een onthaal en toespraken (door: nieuwe voorzitter, keynote, en een gepersonaliseerd intermezzo door comedian , gevolgd door een receptie.
- De kostprijs is afhankelijk van de opkomst. Er wordt voorlopig uitgegaan van een maximale capaciteit van 250 personen (de effectieve opkomst zal mogelijk lager liggen, gezien de minder centrale ligging binnen Vlaanderen).
- De catering heeft een belangrijke impact op de totale kostprijs. Twee opties met kostprijs uitgaande van een maximale opkomst van 250 personen:
Optie 1: walking reception 23.173 euro incl. btw
- Onthaal met water/frisdranken en fruit/koekjes
- Walking reception met:
 - Fingerfood op tafels
 - 6 appetizers (met bediening)
 - Dessert (met bediening)
 - Drank: water, frisdranken, witte/rode wijn, bieren (incl. N/A) en cava

Optie 2 – walking dinner: 28.733 euro incl. btw

- Onthaal met water/frisdranken en fingerfood op tafels
- Walking dinner met:
 - 3 appetizers
 - 3 gerechten
 - Dessert
 - Drank: water, frisdranken, witte/rode wijn, bieren (incl. N/A) en cava
- Totale kostprijs (raming): 36.500euro (incl. catering – optie 1) of 42.000 euro (incl. catering – optie 2).
Kostprijs kan ev. gelimiteerd worden door het aantal gasten te beperken (tot bijv. 200 personen).

VRAGEN:

- Welk cateringconcept geniet jullie voorkeur?

- Akkoord met voorstel keynote? – In volgorde van voorkeur: Stadsbouwmeester Gent, Vlaams Bouwmeester, burgemeester Gent, Provinciegouverneur Oost-Vlaanderen

Beslissing van het bureau:

Het bureau gaat akkoord met formule 2 en er is geen opmerking over de comedian.

Voor de keynote is de eerste keuze de Vlaamse bouwmeester en de tweede keuze de Stadsbouwmeester.

Dit punt kan nog verder geëvalueerd worden. Intussen kan er reeds contact worden opgenomen om de beschikbaarheid te verifiëren.

Besluit:

De Vlaamse raad is akkoord.

**4.3.2 Extra toelichting bediendenstatuut op architect.be
Voorstel en vraag van marcom:**

- Tijdens de workshops van Start to Architect 2026 kregen de deelnemers extra uitleg over het bediendenstatuut vs. zelfstandige statuut (voordelen, nadelen, financiële implicaties voor bureau etc.).
- In het evaluatieformulier van Start to Architect werd meermaals de suggestie gemaakt deze informatie ook op te nemen op de website. Zo kunnen (toekomstige) stagiairs hier bijvoorbeeld naar verwijzen tijdens hun sollicitaties ('...om zo tijdens sollicitaties het eenvoudiger te kunnen uitleggen waarom juist het ene statuut niet per se nadeliger zou zijn voor het bureau.')
- MarCom kan een tekst opmaken op basis van informatie van de sociale verzekeringsfondsen zoals Acerta, Liantis, etc.

VRAAG: Mag deze info toegevoegd worden aan de website?

Beslissing van het bureau:

Dit vormt geen probleem, op voorwaarde dat de tekst eerst wordt teruggekoppeld met de denktank, zodat deze inhoudelijk correct is en dat het juridisch wordt nagelezen.

Besluit:

De Vlaamse Raad gaat akkoord met een algemene informatietekst, aangevuld met een doorverwijzing naar de relevante sociale zekerheidsfondsen.

Notulen:

- De sociale zekerheidsfondsen de nodige informatie doorgeven.
- De vraag wordt gesteld waarom de Orde deze informatie zelf zou verstrekken in plaats van door te verwijzen.
- Er wordt opmerkt dat het toch nuttig kan zijn om bepaalde informatie te voorzien.
- Voorstel om de informatie algemeen te houden en vervolgens door te verwijzen naar de bevoegde instanties.

Opmerking: eventueel kan de nieuwe HR-consultant de tekst nalezen en verfijnen.

4.3.3 Projecten dienst Beleid 2027

Voorstel en vraag van marcom:

De dienst Beleid onderzoekt momenteel welke beleids-, marketing- en communicatieprojecten in 2027 gerealiseerd kunnen worden.

Tijdens de zomermaanden worden hiervoor de nodige offertes opgevraagd en wordt een concreet budgetvoorstel uitgewerkt, dat nadien ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad.

Ter info: voorlopig voorstel projecten dienst Beleid 2027:

ONLINE

- SLA website
 - Videomarketing
 - Online tools (Transcriptie.com, Springcast, Limesurvey, Issuu, Deepl pro + eventuele nieuwe (AI) tools)
 - Webupdates / onderhoud
 - Marketingbegeleiding
 - EVENEMENTEN
 - Start to Architect
 - Nieuwjaarsreceptie
 - Congres (thema nog te bepalen)
 - Infosessie(s) voor de nieuwe mandatarissen
 - BEURZEN
 - Futurebuild (deelname met seminarie of keynote)
 - Batibouw (geen stand, wel deelname aan de Batibouw Academy infosessies)
 - Architect@Work (deelname met seminarie of keynote)
 - Bis beurs (met stand en infosessies)
 - PUBLICATIES
 - Jaarverslag 2026
 - Update en druk Gids voor de stagiair
 - COMMUNICATIE
 - Belga (Newsfeed en persmonitoring)
 - Bouwinfo (communicatie naar consumenten)
 - Advertentieruimte studentenverenigingen
 - ONDERSTEUNEND:
 - Publiciteitsmateriaal
 - Beeldmateriaal (Shutterstock, fotoreportages, Flickr, Canva, ...)
 - Algemeen werkingsbudget (buffer en budget voor onvoorziene projecten)
- VRAAG: Net zoals de voorgaande jaren verneemt de dienst Beleid graag tegen eind juni van de Vlaamse Raad welke (bijkomende) marcom- en beleidgerelateerde projecten (zoals evenementen, publicaties, onderzoeken, ...) men in 2027 wenst te realiseren.

Ter bespreking:

- Er werd de vraag gesteld of het nodig is om de gids voor stagiairs in gedrukte vorm te voorzien.
- Daarnaast werd gesuggereerd dat een congres rond AI interessant kan zijn (zie punt 7.2)

Notulen:

Er wordt gevraagd om voldoende gidsen voor stagiairs te voorzien, met de mogelijkheid om een alternatief via 'goodie'-bags te overwegen.

Er wordt voorgesteld om een sensibiliseringscampagne gericht op consumenten te onderzoeken, met focus op de rol van de architect. Daarbij wordt gevraagd om de kostprijs van een campagne via radio en/of sociale media te laten ramen en in te zetten op een efficiënte en gerichte aanpak.

Het idee van een congres rond AI wordt aangebracht, met een mogelijke focus op deontologie en verdere verkenning van de relevantie. Daarnaast wordt bevestigd dat het boekjaar 2024 is afgesloten en dat de afronding van 2025 tegen juni wordt verwacht.

4.3.4 Terugkoppeling ACE

Thema's:

- dag 1: ACE- conferentie "Architectural Design Competitions".
- dag 2: General Assembly (zie onderstaande nota)

De werkgroepen werden als volgt verdeeld:

Wesley Lanckriet wordt corresponding member van de WG Housing and Urban Transformation. Jacques Timmerman (FAB, G30) blijft voorzitter van de werkgroep NEB.

Bijlagen:

20260507 verslag ace ga2601 brussel

Besluit:

Er wordt gevraagd om relevante informatie te verzamelen (werkgroep overheidsopdrachten), mogelijke acties op korte termijn te bepalen en een langetermijnstrategie uit te werken.

Notulen:

Dag 1: ACE-conferentie "Architectural Design Competitions"

De eerste dag stond in het teken van wedstrijden, met bijdragen van Belgische sprekers. Deelnemers uit andere EU-landen pleitten voor een ruimer gebruik van wedstrijden en er was ook aandacht voor de toegankelijkheid ervan. Tegelijk werd benadrukt dat wedstrijden voor architecten vaak verlieslatend zijn.

Dag 2: General Assembly

Het verslag is als bijlage beschikbaar. Daarnaast werd toegelicht dat in Luxemburg een tool bestaat, ontwikkeld samen met architecten en ingenieurs, die een minimum van 80% hanteert voor de berekening van erelonen en door de overheid als referentie wordt gebruikt. In het buitenland werken overheden vaker met loonvorken of richtlijnen en is er meer transparantie over kostenstructuren en prijszetting dan in België.

Er wordt verwezen naar bestaand werk en bijkomende documentatie (werkgroep overheidsopdrachten), met de bedoeling relevante stukken te bundelen richting het volgende mandaat. Hoewel er voldoende leidraden bestaan, blijft het moeilijk om hiervoor voldoende draagvlak te creëren.

Opmerking: aannemers worden met gelijkaardige problemen geconfronteerd worden. Daarnaast is er kritiek dat aanbestedingsdocumenten niet altijd van voldoende kwaliteit zijn.

4.3.5 Voorbereidende vergadering VBOC - terugkoppeling

Toelichting door Stefan

De VBOC vindt plaats op 5 juni en Anton vertegenwoordigt de Orde.

De nota's worden aangevuld met bijkomende informatie (o.m. betaalbaar wonen) en besproken binnen de bouwgroep. Anton leverde input met betrekking tot de wedstrijden.

Er wordt verder gewerkt op het toekomstpact voor de bouw (opvolging via Embuild). Aan de nota werden bijkomende elementen toegevoegd, zoals de startvoorwaarden voor aanbestedingen (o.m. PPS-constructies).

Het vrijstellingenbesluit wordt behandeld in het kader van een adviesaanvraag bij de Raad van State en verschijnt niet als afzonderlijk punt. In dit dossier blijven er onduidelijkheden bestaan, onder meer inzake werfongevallen en vrijstellingen bij verbouwingen en stabiliteitswerken. Ook bij NAV zijn er momenteel weinig nieuwe ontwikkelingen.

Bijlagen:

VBOC 2026 - betaalbaar wonen

VBOC 2026 - digitalisering

VBOC 2026 - overheidsopdrachten

VBOC 2026 - renovatie

VBOC 2026 - toekomstpact opvolging

VBOC 2026 - vergunningen

Notulen:

Er is een specifiek hoofdstuk opgenomen met aandachtspunten, zoals design, waarbij het belang van lokale autonomie wordt benadrukt.

Gemeentebesturen sturen vaak richting nieuwbouw en de gegoede middenklasse, onder meer via regelgeving die bewonerskeuzes beïnvloedt.

Bijkomende opmerkingen vanuit VBOC kunnen nog per e-mail worden bezorgd.

4.3.6 Start to Architect 2026 en 2027

Voorstel en vraag van marcom:

- De editie 2026 van Start to Architect werd geëvalueerd door dienst Beleid en door de deelnemers aan de vier events.
- Bijlage – Terugblik Start to Architect 2026: deze terugblik bevat een evaluatie van alle onderdelen van het event.
- Conclusie Start to Architect 2026:
 - Start to Architect is een waardevol initiatief dat studenten en stagiairs via een live, interactieve en praktijkgerichte aanpak op een duidelijke en geruuststellende manier begeleidt richting hun stage en toekomst.
 - We kunnen terugblikken op een zeer geslaagde editie, met een absolute recordopkomst (260 p.) en positieve feedback van de deelnemers.
 - Kostprijs:
 - STA 2026: 25.995 euro (= totale en nagenoeg definitieve kostprijs, inclusief raming van één nog niet ontvangen factuur / voorziene budget was 28.500 euro).

- Daarnaast werden eenmalige kosten ten belope van 6.107 euro gemaakt, omdat de Orde het event opnieuw autonoom organiseert.
- Advies STA 2027 – hernemen concept 2026:
 - Programma: optionele rondleiding - onthaal – 4 workshops (30 min met korte pauzes) – netwerkevent
 - Locaties: Brussel – kantoor VROA - Koninklijk Pakhuis, Hasselt – Oude gevangenis, Gent (2x) – De Krook
 - Rekening houden met suggesties en aandachtspunten van de 2026 editie.

VRAAG: Mogen de voorbereidingen voor de 2027 editie van Start to Architect overeenkomstig het bovenstaande advies opgestart worden?

Beslissing van het bureau:

Het voorstel wordt unaniem goedgekeurd.

Bijlagen:

Evaluatie_StarttoArchitect2026_v2

Besluit:

De Vlaamse raad is akkoord.

Notulen:

De evaluatiefiche wordt toegelicht en de belangrijkste punten worden overlopen.

Er wordt benadrukt dat beslissingen van de Vlaamse raad effectief doorwerken. Dit heeft bij studenten en merkbare impact, onder meer door de toename van stagairs.

5 Agendapunten ter introductie

6 Agendapunten ter informatie

7 Varia

7.1 Orde van Architecten: groepsverzekering

Precura

Zoals toegelicht tijdens onze presentatie dd. 05/12/2025 werd dit aanbod op maat van de Orde van Architecten uitgewerkt op basis van de bestaande collectieve polis van de Orde van Vlaamse Balies.

De belangrijkste troeven van een collectieve aansluiting zet ik bij deze graag nog eens op een rijtje:

- *Geen medische formaliteiten = eenvoudige automatische aansluiting*
- *Altijd persoonlijke ondersteuning/begeleiding bij arbeidsongeschiktheid*
- *Voordelige collectieve premie*
- *Premie volledig aftrekbaar als beroepskost*
- *Individuele voortzetting*

Beslissing van het bureau:

- De ondervoorzitter bespreekt met Precura de problematiek van bedienden die ingeschreven zijn, maar reeds sociale voordelen hebben.

- Voorzien van een gerichte bevraging via mailing, met concrete en onderbouwde cijfers.

Bijlagen:

Groepsverzekering OA

Notulen:

Er wordt toegelicht dat er via de Orde een voordeeltarief bestaat bij Precura en dat de vraag voorligt om een algemene polis tegen dit gunstig tarief af te sluiten.

Voor bedienden bestaan doorgaans al groepsverzekeringen via de werkgever.

Dit kan leiden tot verschillende bijdragen, met mogelijk een bijkomend voordeel voor bedienden. Tegelijk is een duidelijke wettelijke basis nodig en moet rekening worden gehouden met het risico op schijnzelfstandigheid, onder meer in vergelijking met andere sectoren (bv. Advocatuur).

De uitwerking vraagt een juridische onderbouwing en afstemming met de Franstaligen.

7.2 **Impact van artificiële intelligentie (AI) op de architectenpraktijk en deontologie**

De snelle ontwikkeling van artificiële intelligentie heeft een steeds grotere impact op de beroepspraktijk van architecten. AI-tools worden vandaag reeds ingezet voor onder meer conceptvorming, beeldgeneratie, visualisaties, programmatorische analyses, ontwerpoptimalisatie en administratieve ondersteuning.

Deze evolutie roept echter belangrijke deontologische en juridische vragen op:

- Tot waar kan en mag AI worden ingezet binnen de architectenpraktijk?
- In welke mate blijft de architect persoonlijk verantwoordelijk voor ontwerpen en beslissingen die (gedeeltelijk) door AI werden gegenereerd?
- Is het ethisch verantwoord om ontwerpwerk grotendeels of volledig aan AI over te laten?
- Hoe moet worden omgegaan met auteursrechten en intellectuele eigendom bij het gebruik van AI-systemen die beelden, plannen of teksten genereren op basis van bestaande werken?
- Welke transparantie moet bestaan tegenover opdrachtgevers over het gebruik van AI in ontwerp- en besluitvormingsprocessen?
- Welke risico's bestaan er inzake aansprakelijkheid, privacy, betrouwbaarheid en kwaliteitscontrole?

Gezien de maatschappelijke en professionele relevantie van deze evolutie, lijkt het aangewezen dat de Orde van Architecten zich hierover beraadt.

Concreet kan worden overwogen:

- een principiële visie van de Orde omtrent het gebruik van AI binnen het architectenberoep uit te werken;
- richtlijnen of aanbevelingen op te stellen rond ethisch en professioneel gebruik van AI;
- te onderzoeken of aanpassingen of aanvullingen binnen het Reglement van Beroepsplichten wenselijk zijn met betrekking tot het gebruik van AI;
- te voorzien in de oprichting van een werkgroep rond dit thema bij het begin van het volgend mandaat (wat ook kan meegenomen worden bij de wervingscampagne voor de verkiezingen).

Besluit:

Er wordt voorgesteld om een werkgroep rond AI op te richten. Het thema wordt verder voorbereid met het oog op het volgende mandaat.

Notulen:

Het thema wordt als relevant beschouwd in het kader van het volgende mandaat, aangezien architecten steeds vaker in aanraking komen met AI-toepassingen, ook zonder daar expert in te zijn.

Er wordt verwezen naar praktijken in andere sectoren (bv. advocatuur), zoals het gebruik van AI-tools om de naleving van deontologische regels te ondersteunen. Tegelijk komt het belang van auteursrechten aan bod, evenals de vaststelling dat het gebruik van AI al wordt behandeld in bestaande documentatie (VBOC). Ongeacht het gebruik van AI blijft de eindverantwoordelijkheid voor een ingediend project bij de architect, wat aanleiding geeft tot een bredere discussie over controle op gegenereerde output.

7.3 College Verzekeringen

7.3.1 College Verzekeringen - verslag

Ter bespreking uit het verslag van het College Verzekeringen - de twee volgende punten:

- agendapunt 26-2 1. Uitleg & procedure gebonden aan uitrol controle verzekeringsplicht
- agendapunt 26-2 3. Aanvraag tot opname op Tabel van een vennootschap die enkel met projectpolissen zal werken – vraag van PR West-Vlaanderen

Bijlagen:

College Verzekeringen_06.05.2026_definitief verslag
260522 Schema's verzekering AR

Besluit:

Het aangepaste schema wordt unaniem goedgekeurd en overgemaakt aan het personeel voor verdere voorbereiding, met uitrol op een later moment.

Notulen:

Het voorgestelde schema wordt toegelicht, waarbij de eerdere schorsingsstap werd geschrapt na het uitblijven van een reactie binnen 5 dagen. Er zijn standaardbrieven beschikbaar die door de assessoren waar nodig zullen aanpassen.

Wanneer een architect niet in orde is, wordt een brief verstuurd met de melding dat geen verzekering werd vastgesteld en dat schrapping wordt overwogen, met uitnodiging voor een verhoor. De termijn van 14 dagen wordt geïnterpreteerd als 14 werkdagen. De volledige procedure neemt ongeveer drie maanden in beslag.

In de praktijk blijkt het eenvoudiger dan vroeger om in orde te zijn via het opladen van een attest, al kan intensievere controle meer onregelmatigheden aan het licht brengen. Architecten reageren vaak laatstijdig, terwijl zij zelf verantwoordelijk blijven voor een geldig attest. Daarnaast komen spanningen aan bod in de relatie met verzekeraars, onder meer rond interpretatie van dekking en hun rol, evenals de bredere verzekeringsproblematiek (bv. moeilijk verzekerbare architecten en mogelijke oplossingen zoals het fonds).

Er is aandacht voor het risico op tijdelijke onverzekerd zijn bij schorsing en voor de beperkte frequentie van meldingen door verzekeraars. Het onderscheid tussen tabel (ingeschreven, niet noodzakelijk actief) en lijst (actief en zichtbaar) wordt verduidelijkt,

evenals het belang van correcte terminologie: "schrapping van de lijst" in plaats van "tabel". Administratieve weglating wordt onderscheiden van een tuchtsanctie.

7.3.2 Tussenkomsst van de minister om de aansprakelijkheid van de Orde te beperken m.b.t. de verzekering van de architect

Vlaamse raad 16 januari 2026:

De Orde van Architecten kan geen 100% waterdichte controle op de verzekeringsplicht garanderen. We gaan enkel na of de architect verzekerd is, maar kijken niet naar de inhoud van de polis - daarvoor beschikken we niet over voldoende mensen en middelen. De processen rond controle van verzekeringsplicht moeten onder de loep worden genomen.

Besluit:

De VROA is akkoord met de vraag van Nico Luyten:

Kan de VROA formeel het basis principe uit 2023 en de adviezen van 6 en 10/6/25 bevestigen: ledere stamnummer (architect) moet gekoppeld kunnen worden aan een verzekeringspolis. Als verzekeringsnemer en/of als verzekerde. De uitzonderingen voor ambtenaren en niet actieve architecten moeten gemotiveerd en gekend zijn.

De Vlaamse Raad vraagt nog de volgende zaken aan het college verzekeringen:

- Eventuele consequenties aan het niet correct invullen van de verzekeringslijst door architecte, moet nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad

- De vermelding "verzekerd" bij een groen lampje op de verzekeringslijst, dient nog een andere verwoording te krijgen. Het is namelijk zo dat we niet kunnen garanderen dat de architect verzekerd is na het opladen van een document. Het blijft de verantwoordelijkheid van de architect om correcte gegevens op te laden. Het individuele nazicht is onmogelijk te controleren.

- De vraag wordt gesteld aan het college verzekeringen om een toelichting voor te bereiden voor een verdere uitrol van het systeem

- Tegelijkertijd wenst de VROA het gesprek met de wetgever aan te gaan omtrent de controle op de verzekeringsplicht.

De VROA is akkoord (5 stemmen voor, 3 onthoudingen, 1 tegen)

In navolging hiervan heeft PA een aanzet gemaakt voor een brief aan de minister. De juridische dienst heeft hier de volgende opmerkingen bij geformuleerd. (zie bijlage).

Bijlagen:

20260519 VROA ontwerp brief minister verzekering PA

20260519 VROA ontwerp brief minister verzekeringPA

DBFMhandboek_2019

Besluit:

De brief wordt goedgekeurd met toevoeging van punt 5:

- 9 stemmen voor,
- geen tegenstemmen
- geen onthoudingen

De vraag om punt 3 te schrappen:

- 3 voor
- 3 tegen
- onthoudingen niet gespecificeerd

Notulen:

De Orde kan in principe steeds door een advocaat worden gevat. Er wordt daarom voorgesteld een verwijzing naar het omgevingsloket op te nemen en dit verder af te stemmen.

Het document wordt aangevuld met een punt 5 met verwijzing naar het omgevingsloket. De opmerking over de wettelijk minimale basisverzekering blijft in beraad.

7.4

College Erelonen

Vanuit het College van deskundigen - erelonen dd. 19/05/2026 werd er beslist om volgende punten nog te laten agenderen op de eerstvolgende vergadering van de Vlaamse Raad. Jos Leyssens (in cc) zetelt ook in het college en kan hierbij eventueel extra toelichting geven:

1. Campagne sensibilisering bouwheren m.b.t. het nut van een architect:

Er werd enkele jaren geleden een aanzet tot een informatiecampagne gemaakt, zijn er middelen beschikbaar of kunnen er middelen beschikbaar gesteld worden om die campagne terug op te starten? Dit is nog altijd actueel. Het college dringt erop aan hiervoor middelen te voorzien.

2. Design & Build formules bij wedstrijden

Er heerst bij architecten grote onduidelijkheid over dit thema. De D&B-formules worden steeds vaker door overheden gekozen/opgelegd.

Enkele bedenkingen hierbij:

- Juridische dienst van Go! Onderwijs ziet juridisch geen probleem in dergelijke maatschap. Hun bestek is trouwens ook volledig in de richting van een maatschap geschreven.
 - Protect wijst op het risico betreffende de hoofdelijke aansprakelijkheid/onverenigbaarheid architect & aannemer. Volgens 'bepaalde' rechtsleer zou het wel mogelijk zijn, maar is er vooralsnog geen rechtspraak die zich over dit principe uitlaat. Protect spreekt ook over een SPV, maar ook deze samenwerkingsvorm zou ook nog nooit door een rechtspraak behandeld zijn. Protect adviseert trouwens ook bij de Orde te rade te gaan.
 - Binnen de aannemerij circuleert er blijkbaar een typecontract om dergelijke samenwerkingen vorm te geven.
 - Wijzigingen in de vennootschapswetgeving maken het eerdere voorstel van de juridische dienst van de Vlaamse raad niet meer mogelijk, cfr. boekhouders?
 - Er zijn maatschappen in omloop (zijn deze dan voorgelegd bij de Orde?), er zijn Consortiums in omloop, er zijn structuren met een promotor ertussen in omloop,...
- Een echte duidelijke koers is er momenteel niet...

Gezien de problematiek toch een rechtstreeks gevolg is van de deontologie vragen wij ons af in hoeverre er binnen de Orde initiatieven zijn om deze problematiek beter vorm te geven in de toekomst? Werkpunten:

- typestructuren die wettelijk OK zijn
- typecontracten?
- korps beter informeren hoe we zoiets moeten aanpakken, waarop we moeten letten, ... etc. apart topic op de website?
- opdrachtgevers/overheden informeren wat juridisch wel/niet kan
- wat met maatschappen die toch opgericht zijn en niet werden voorgelegd => hoe controle door Orde?

Besluit:

De Vlaamse raad beslist dat dit agendapunt juridisch wordt nagekeken en bijkomend materiaal (handboek DREM) wordt bezorgd aan de juridische dienst.

Notulen:

Het belang van een nieuwe sensibiliseringscampagne wordt benadrukt, met de vraag om dit opnieuw op te nemen en mogelijke acties te onderzoeken. Daarnaast komen er steeds meer vragen van architecten over nieuwe samenwerkingsvormen met aannemers, wat wijst op een duidelijke nood aan informatie en duiding. Daarom wordt voorgesteld om hierover informatie te voorzien op de website, met een overzicht van samenwerkingsvormen en aandachtspunten.

Bespreking

Er bestaat uiteenlopende interpretatie over de (on)mogelijkheid van samenwerking tussen architect en aannemer, waarbij zowel rechtspraak als standpunten van de FOD Economie worden aangehaald. Het belang van een consistente deontologische lijn wordt benadrukt, evenals de nood om verschillende standpunten transparant te communiceren. In elk geval blijft de onafhankelijkheid van de architect het centrale uitgangspunt.

Bij bepaalde projectvormen blijken architecten vooral in de wedstrijdphase beter vergoed te worden, terwijl aannemers sterker gericht zijn op de uitvoeringsfase. Daarnaast wordt opgemerkt dat eerdere financiële waarborgen vandaag niet langer verplicht zijn voor promotoren.

Er komen toenemende meldingen binnen over onregelmatig verlopen wedstrijden. In dergelijke gevallen wordt contact opgenomen met betrokken besturen, die vaak openstaan voor richtlijnen. Er wordt benadrukt dat duidelijke procedures gevolgd moeten worden, met bijzondere aandacht voor een billijke vergoeding in verhouding tot de gevraagde prestaties.

8

Rondvraag